

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма «Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач:

доцент кафедри міжнародного

бізнесу та економічної теорії

Кондратенко Н.Д.

1. Навчальний контент:

Конспект лекцій

Тема 1. Основні тенденції та особливості сучасного розвитку науки в Україні. Система наукових досліджень. Основи наукознавства.

Предмет, цілі та основні завдання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та інформаційної культури».

Державна політика в галузі науки. Академічний сектор розвитку науки. Участь вітчизняної науки в міжнародних науково-технічних і гуманітарних програмах та прецедентах. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.

Організація науки і система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Поняття, зміст і функції науки. Предмет науки. Наукознавство та його розвиток.

Тема 2. Методологія та методика наукових досліджень.

Об'єкти наукового дослідження та їх класифікація. Поняття проблеми в науковому дослідженні; актуальність, мета, завдання дослідження. Об'єкт та предмет наукового дослідження. Наукова новизна, практична цінність, апробація отриманих результатів.

Загальнонаукові та емпіричні методи досліджень. Методичні прийоми.

Процес наукових досліджень та його характеристики. Стадії наукових досліджень. Методичні прийоми та процедури наукових досліджень.

Створення нової інформації. Перетворення інформації на ПЕОМ. Теоретичні і емпіричні методи. Спостереження, обстеження, вибір критеріїв оцінки. Збирання і групування інформації за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень та систематизація матеріалів.

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.

Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Кодування економічної інформації та використання її у науково-дослідному процесі. Структура і організація бібліографії. Систематизація, аналіз та узагальнення інформаційного матеріалу.

Тема 4. Кваліфікаційна наукова робота: особливості структури та методики викладу результатів дослідження.

Загальні положення. Курсова робота. Загальна характеристика та її виконання. Етапи наукового дослідження, оформлення та захисту дипломної роботи. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

Кваліфікаційна наукова робота (дисертація): особливості структури. Автореферат дисертації: типові вимоги до змісту, структури та оформлення.

Додатки до наукової праці: різновиди, типові вимоги до оформлення. Бібліографічні посилання.

Тема 5. Основні види наукових праць. Структура та оформлення.

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Наукова монографія, наукова стаття, тези.

Методика підготовки та оформлення публікацій. Форми звітності при науковому дослідженні. Загальні вимоги до оформлення результатів наукового дослідження. Підготовка наукових матеріалів до друку та інших форм оприлюднення. Правила оформлення матеріалів на правах рукопису відповідно до стандартів ВАКу. Правила оформлення друкованих матеріалів.

Тема 6. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність

Наукова продукція (теоретичні і науково-методологічні положення, методики, рекомендації, висновки і пропозиції).

Кінцеві результати наукових досліджень, їх місце і форми застосування. Значення, зміст та послідовність здійснення процесу впровадження в практику результатів наукової діяльності.

Поняття ефективності науково-дослідних робіт, види та критерії оцінки.

Обчислення економічної ефективності наукових досліджень та кількісне визначення ефекту. Відмінності визначення економічної ефективності за різними видами наукових досліджень

Тема 7. Оригінальність науково-дослідних робіт. Плагіат.

Оригінальність науково-дослідних робіт. Поняття та форми плагіату. Методи виявлення плагіату. Попередження плагіату. Основні правила цитування. Програми для перевірки на плагіат

Тема 8. Менеджмент наукових колективів. Організація та контроль наукових досліджень.

Організація праці та режим роботи виконавця наукових досліджень. Робоче місце виконавця, умови роботи, робоче обладнання. Науковий колектив. Науковий керівник. Управління науковим колективом. Планування наукових досліджень. Контроль виконання наукових досліджень. Поняття наукової організації праці.

2. Плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

Тема 1. Основні тенденції та особливості сучасного розвитку науки в Україні. Система наукових досліджень. Основи наукознавства.

1. Державна політика в галузі науки. Академічний сектор розвитку науки.
2. Участь вітчизняної науки в міжнародних науково-технічних і гуманітарних програмах та прецедентах.
3. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.
4. Організація науки і система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні: наукові установи та організації, наукові кадри, наукові ступені та вчені звання, аспірантура, докторантура.
5. Поняття, зміст і функції науки. Предмет науки. Наукознавство та його розвиток.

Тема 2. Методологія та методика наукових досліджень.

1. Об'єкти наукового дослідження та їх класифікація.
2. Поняття проблеми в науковому дослідженні; актуальність, мета, завдання дослідження.
3. Об'єкт та предмет наукового дослідження.
4. Наукова новизна, практична цінність, апробація отриманих результатів.
5. Загальнонаукові та емпіричні методи досліджень. Методичні прийоми.
6. Стадії наукових досліджень. Методичні прийоми та процедури наукових досліджень.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень та систематизація матеріалів.

1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.
3. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень.
4. Кодування економічної інформації та використання її у науково-дослідному процесі.
5. Систематизація, аналіз та узагальнення інформаційного матеріалу.

Тема 4. Кваліфікаційна наукова робота: особливості структури та методики викладу результатів дослідження.

1. Загальні положення. Курсова робота. Загальна характеристика та її виконання. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.
2. Кваліфікаційна наукова робота (дисертація): особливості структури. Автореферат дисертації: типові вимоги до змісту, структури та оформлення.
3. Додатки до наукової праці: різновиди, типові вимоги до оформлення.

Тема 5. Основні види наукових праць. Структура та оформлення.

1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
2. Наукова монографія, наукова стаття, тези.
3. Методика підготовки та оформлення публікацій.
4. Форми звітності при науковому дослідженні. Загальні вимоги до оформлення результатів наукового дослідження. Правила оформлення друкованих матеріалів.

Тема 6. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність

1. Наукова продукція (теоретичні і науково-методологічні положення, методики, рекомендації, висновки і пропозиції).
2. Кінцеві результати наукових досліджень, їх місце і форми застосування. Значення, зміст та послідовність здійснення процесу впровадження в практику результатів наукової діяльності.
3. Поняття ефективності науково-дослідних робіт, види та критерії оцінки.

4. Обчислення економічної ефективності наукових досліджень та кількісне визначення ефекту.

Тема 7. Оригінальність науково-дослідних робіт. Плагіат.

1. Оригінальність науково-дослідних робіт. Поняття та форми плагіату.

2. Методи виявлення плагіату. Попередження плагіату.

3. Основні правила цитування. Програми для перевірки на плагіат

Тема 8. Менеджмент наукових колективів. Організація та контроль наукових досліджень.

1. Організація праці та режим роботи виконавця наукових досліджень.

2. Робоче місце виконавця, умови роботи, робоче обладнання.

3. Науковий колектив. Науковий керівник. Управління науковим колективом. Планування наукових досліджень.

4. Контроль виконання наукових досліджень. Поняття наукової організації праці .

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни:

Контрольна робота

Для написання контрольної роботи студентам пропонується здійснити аналіз інформаційних джерел.

Підбір інформаційних джерел проводиться студентом за визначеною тематикою. Кількість джерел – 15-20.

У переліку обов'язкова присутність: електронного джерела, законодавчого документа, монографії, наукової статті.

Тематика для підбору списку використаних джерел:

Порядковий номер студента в журналі групи	Тематика
1	Інформаційне забезпечення міжнародного бізнесу
2	Міжнародні інформаційні ресурси
3	Ринок інформаційних послуг України
4	Світовий ринок інформаційних послуг
5	Зовнішня політика України
6	Зовнішньоекономічна діяльність
7	Структура ринку інформаційних послуг
8	Технологічні та інформаційні ресурси
9	Національна економіка
10	Україна на світовому ринку інформаційних послуг
11	Маркетингові дослідження на світовому ринку інформаційних послуг
12	Глобальна економіка
13	Економіка ЄС
14	Міжнародна інформація в системі міжнародних відносин
15	Економіка країн, що розвиваються
16	Україна у світовій економіці
17	Структура світової економіки
18	Міжнародний маркетинг
19	Міжнародні організації

20	Основи наукових досліджень
21	Міжнародний бізнес
22	Міжнародна інформація
23	Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах

4. Завдання семестрових екзаменів (письмових залікових робіт):

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Дайте характеристику наукового дослідження.
2. Які є форми наукових досліджень?
3. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
4. Як Ви розумієте гіпотезу дослідження?
5. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
6. Що розуміють під теоретичним завданням дослідження?
7. Назвіть послідовність етапів наукового дослідження.
8. Завдання науково-дослідницької діяльності студента.
9. Напрями науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
10. Організаційна структура науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
11. Вимоги до вибору теми дослідження.
12. Етапи реалізації та оформлення результатів наукового дослідження.
13. Визначення ефективності науково-дослідницької роботи у ВНЗ і на практиці.
14. Що Ви вкладаєте в поняття «методологія дослідження»?
15. Які Вам відомі види методології?
16. Що таке методи пізнання?
17. Які Ви знаєте методи пізнання?
18. Які Ви знаєте методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження?
19. Класифікація методів. Їх характеристика.
20. Дайте визначення наукової ідеї.
21. Роль логічних методів у наукових дослідженнях.
22. В чому сутність діалектики процесу пізнання та систематичного методу досліджень?
23. Індуктивний та дедуктивний методи дослідження.
24. Що таке моделювання і коли воно використовується?
25. Методи теоретичних досліджень та їх характеристика.
26. Поняття про наукову інформацію.
27. Види та ознаки наукової інформації.
28. Що таке інформатика, і які завдання вона вирішує?
29. Назвіть головні принципи інформаційних відносин та галузі інформації.
30. Які етапи накопичення наукової інформації?
31. Які Ви знаєте етапи вивчення наукових джерел?
32. Що Ви розумієте під системою опрацювання інформаційних джерел?
33. Інформаційно-пошукова мова бібліотек УДК, ББК. Дайте характеристику.
34. Поняття та види каталогів.
35. Використання автоматизації та ЕОТ. Недоліки інформації WEB.
40. Техніка опрацювання інформації.
41. Який порядок роботи над текстом?
42. Які вимоги до використання цитат?
43. Бібліографічний опис літератури. Які вимоги до оформлення?
44. Які види каталогів використовуються?
45. Які є форми науково-дослідної роботи студентів?
46. Які повні вимоги до виконання курсової роботи?
47. В чому особливості виконання дипломної роботи?
48. Які основні вимоги до дипломної роботи?
49. Структура та алгоритм написання курсової (дипломної) роботи.
50. Які є етапи роботи при проведенні наукового дослідження?

51. Що таке робоча картотека літератури?
52. Які вимоги до формування тексту курсової (дипломної) роботи?
53. Оформлення формул, ілюстрацій, додатків та списку використаної літератури.
54. Керівництво курсовою (дипломною) роботою та її захист.
55. Особливості виконання і захисту магістерської роботи.
56. Характерні помилки в написанні та оформленні курсової, дипломної, магістерської роботи.
57. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
58. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
59. Завдання науково-дослідницької діяльності студентів-магістрів.
60. Яка послідовність доповіді при захисті дипломної роботи?
61. Які вимоги до вибору та обґрунтування актуальності теми?
62. Які особливості формування змісту вступної частини?
63. Яка схема написання відгуку (рецензії) на магістерську роботу?
64. Що таке наукова публікація та її основні види?
65. Монографія: поняття, алгоритм написання.
66. Наукова стаття, вимоги до її оформлення.
67. Що таке авторський, друкований та обліково-видавничий аркуш?
68. Які відмінності між дисертацією та монографією?
69. Тези доповіді, алгоритм тези.
70. Які методичні прийоми використовуються при підготовці публікації?
71. Реферат, алгоритм його підготовки.
72. Які вимоги до написання рецензії?
73. Доповідь, види та вимоги до підготовки.
74. Вимоги до підготовки підручників і навчальних посібників.
75. Яка структура звіту про НДР?
76. Які форми звітності з наукових досліджень?
77. Форми впровадження результатів наукового дослідження.